

Książki:

- Amsterdamski Stefan, *Tertium non datur? Szkice i polemiki*, Warszawa 1994
- Arystoteles, *Metafizyka*, przeł. Kazimierz Leśniak, Warszawa 1984
- Arystoteles, *O rodzeniu się zwierząt*, przeł. Antoni Paciorek, Warszawa 2003
- Arystoteles, *Polityka*, przeł. Ludwik Piotrowicz, Warszawa 2002
- Attali Jacques, *Żydzi, świat, pieniądze*, przeł. Krystyna i Krzysztof Pruscy, Warszawa 2003
- Augustyn, św., *Wyznania*, przeł. Zygmunt Kubiak, Kraków 2003
- Barash David, *Sociobiology and behaviour*, Nowy Jork 1976
- Barruel Augustin, *Mémoires pour servir à l'histoire du jacobinisme*, Hamburg 1798
- Benda Julien, *La trahison des clercs*, Paryż 2003
- Bernardini Jean-Marc, *Le darwinisme social en France (1859–1918). Fascination et rejet d'une idéologie*, Paryż 1997
- Besańçon Alain, *Przekleństwo wieku*, przeł. Joanna Guze, Warszawa 2000
- Bichat Xavier, *Recherches physiologiques sur la vie et la mort*, Genewa–Paryż–Bruksela 1962
- Binet-Sanglé Charles, *Le haras humain*, Paryż 1918
- Black Edwin, *Wojna przeciw słabym. Eugenika i amerykańska kampania na rzecz stworzenia rasy panów*, przeł. Hanna Jankowska, Warszawa 2004
- Bonnet Charles, *Considérations sur les corps organisés, où l'on traite de leur origine, de leur développement, de leur reproduction etc. et où l'on a rassemblé en abrégé tout ce que l'histoire naturelle offre de plus certain et de plus intéressant sur ce sujet*, t. 1, Amsterdam 1768
- Bratkowski Stefan, *Nieco inna historia cywilizacji. Dzieje banków, bankierów i obrotu pieniężnego*, Warszawa 2003
- Brett Stephen F., *Slavery and the Catholic Tradition: Rights in the Balance*, Nowy Jork 1996
- Buffon Georges-Louis Leclerc de, *Histoire naturelle du cheval*, w: Buffon Georges-Louis Leclerc de, *Histoire naturelle, générale et particulière*, Paryż 1749–1767
- Buffon Georges-Louis Leclerc de, *Histoire naturelle de l'Homme*, w: Buffon Georges-Louis Leclerc de, *Histoire naturelle, générale et particulière*, Paryż 1749–1767
- Bulletin du secrétariat d'Etat à la Famille et à la Santé*, Paryż 1942
- Cabanis Pierre-Jean-Georges, *Rapport du physique et du moral de l'homme*, Paryż 1961
- Carol Anne, *Histoire de l'eugénisme en France. Les médecins et la procréation XIXe–XXe siècle*, Paryż 1995
- Carrel Alexis, *L'Homme, cet inconnu*, Paryż 1935
- Cazalis Henry, *La Science et le mariage*, Paryż 1900
- Chamberlain, Houston Stewart, *La Genèse du XIXme siècle*, Paryż 1913

Comte Auguste, *Catéchisme positiviste*, Paryż 1997

Condorcet Marie-Jean de, *Premier mémoire sur l'instruction publique*, Paryż 1791

Conry Yvette, *L'introduction du darwinisme en France au XIXe siècle*, Paryż 1974

Cook Alexandra, *Rousseau et les réseaux d'échange botanique*, w: *Rousseau et les sciences*, red. Bernadette Bensaude-Vincent, Bruno Bernardi, Paryż–Budapeszt–Turyn 2003

Corsi Pietro, *Lamarck. Genèse et enjeux du transformisme 1770–1830*, Paryż 2001

Corsi Pietro, „Lamarckiens” et „darwinien” à Turin (1812–1894), w: *De Darwin au darwinisme: science et idéologie*, red. Yvette Conry, Paryż 1983

Coulanges Fustel de, *Histoire des institutions politiques de l'ancienne France*, t. 2: *L'Invasion germanique et la fin de l'Empire*, Paryż 1904

Couvreur André, *La Graine*, Paryż 1903

Curtin Philip, Feierman Steven, Thompson Leonard, Vansina Jan, *Historia Afryki*, przeł. Marek Jannasz, Gdańsk 2003

Cuvier Georges, *Mémoire sur les espèces d'éléphants vivantes et fossiles*, Paryż 1799

Darwin Karol, *Listy wybrane*, przeł. Teresa Opalińska, Warszawa 1999

Darwin Karol, *O pochodzeniu człowieka*, przeł. M. Ilecki, Warszawa 1932

Darwin Karol, *O powstawaniu gatunków drogą doboru naturalnego*, przeł. Szymon Dickstein, Józef Nusbaum, Warszawa 1959

Darwin Karol, *Zmienność zwierząt i roślin w stanie udomowienia*, przeł. Kazimierz Brończyk, Warszawa 1959

Darwinisme et société, red. Patrick Tort, Paryż 1992

Daudet Alphonse, *La lutte pour la vie*, Paryż 1890

Daunou Pierre, *Essai sur la Constitution*, Paryż 1793

Dawkins Richard, *Fenotyp rozszerzony. Dalekosiężny gen*, przeł. Joanna Gliwicz, Warszawa 2003

Dawkins Richard, *Samolubny gen*, przeł. Marek Skoneczny, Warszawa 1996

De Darwin au darwinisme: science et idéologie, red. Yvette Conry, Paryż 1983

Debay Auguste, *Hygiène et physiologie du mariage*, Paryż 1848

Delage Yves, *Lamarck, sa vie, son oeuvre*, Paryż 1984

De Pauw Cornelius, *Recherches philosophiques sur les Américains ou mémoires intéressants pour servir à l'histoire de l'espèce humaine*, Berlin 1868–1869

Descartes René, *Człowiek. Opis ciała ludzkiego*, przeł. Andrzej Bednarczyk, Warszawa 1989

Descartes René, *Zasady filozofii*, przeł. Izydora Dąmbska, Warszawa 1960

Dictionnaire critique de la Révolution Française: Idées, red. François Furet, Mona Ozouf, Paryż 1992

Drouin Jean-Marc, *Les herborisations d'un philosophe: Rousseau et la botanique savante*, w: *Rousseau et les sciences*, red. Bernadette Bensaude-Vincent, Bruno Bernardi, Paryż–Budapeszt–Turyn 2003

Durand de Gros, Joseph Pierre, *Questions de philosophie morale et sociale*, Paryż 1901

Durkheim Émile, *Elementarne formy życia religijnego*, przeł. Anna Zadrożyńska, Warszawa 1990

Durkheim Émile, *O podziale pracy społecznej*, przeł. Krzysztof Wakar, Warszawa 1999

Durkheim Émile, *Samobójstwo*, przeł. Krzysztof Wakar, Warszawa 2006

Fanon Franz, *Wyklęty lud ziemi*, przeł. Hanna Tygielska, Warszawa 1985

Ferro Marc, *Historia kolonizacji*, przeł. Michał Czajka, Warszawa 1997

Fontenelle Bernard Le Bovier de, *Éloge de M. Geoffroy*, w: *Oeuvres de Monsieur de Fontenelle*, t. 6, Paryż 1742

Fontenelle Bernard Le Bovier de, *Les lettres galantes*, w: *Oeuvres de Monsieur de Fontenelle*, t. 1, Paryż 1742

Fraisse Geneviève, *Clémence Royer. Philosophe et femme de sciences*, Paryż 2002

Fukuyama Francis, *Koniec człowieka. Konsekwencje rewolucji biotechnologicznej*, przeł. Bartłomiej Pietrzyk, Kraków 2004

Galton Francis, *Hereditary Genius*, Londyn 1869

Galton Francis, *Inquiries into Human Faculty and its Development*, Londyn 1883
<https://doi.org/10.1037/14178-000>

Gawin Magdalena, *Rasa i nowoczesność. Historia polskiego ruchu eugenicznego (1880–1952)*, Warszawa 2003

Gaxotte Pierre, *Le siècle de Louis XV*, Paryż 1956

Giard Alfred, *Les Facteurs primaires de l'évolution*, Paryż 1898

Gobineau Joseph-Arthur de, *Essai sur l'inégalité des races humaines*, t. 1, Paryż 1884

Gould Stephen Jay, *La Mal-mesure de l'homme*, Paryż 1983

Grębecki Andrzej, *Jan Lamarck. Pierwszy twórca teorii ewolucji*, Warszawa 1956

Guizot François, *Du gouvernement de la France depuis la Restauration et du ministère actuel*, Paryż 1829

Gusdorf Georges, *Les Sciences humaines et la Pensée occidentale*, t. 8: *La Conscience révolutionnaire. Les Idéologues*, Paryż 1978

Haeckel Ernst, *Dzieje utworzenia przyrody*, t. 2, przeł. Jan Czarnecki, Ludwik Masłowski, Lwów 1871

Haeckel Ernst, *O pochodzeniu człowieka*, przeł. Mieczysław Grochowski, Lwów 1902

Hanke Lewis, *All Mankind Is One: A Study of the Disputation between Bartolome de Las Casas and Juan Gines de Sepulveda in 1550 on the Intellectual and Religious Capacity of the American Indians*, Northern Illinois University Press 1974

Hanke Lewis, *Aristotle and the American Indians: A study in race prejudice in the modern world*, Indiana University Press 1970

Harvey William, *A Second Disquisition to John Riolan in which Many Objections to the Circulation of Blood Are Refuted*, w: *Great Books of Western World*, t. 26, Londyn 1996

Heller Michał, *Filozofia i wszechświat*, Kraków 2006

Heller Michał, *Filozofia Przyrody. Zarys historyczny*, Kraków 2004

Heller Michał, Życiński Józef, *Wszechświat – maszyna czy myśl?*, Kraków 1988

Historia Afryki. Do początku XIX wieku, red. Michał Tymowski, Wrocław–Warszawa–Kraków 1996

Hobbes Thomas, *Lewiatan czyli materia, forma i władza państwa kościelnego i świeckiego*, przeł. Czesław Znamierowski, Warszawa 1954

Hobson John, *Imperialism, a study*, Nowy Jork 2005

Jaccoliot Louis, *Bible dans l'Inde*, Paryż 1868

Jaeger Werner, *Aristotle*, Oksford 1962

Jones William, *Asiatic Researches*, Londyn 1788

Kania Ireneusz, *Ścieżka nocy*, Kraków 2001

Kevles Daniel, *In the name of Eugenics. Genetics and the Uses of Human Heredity*, Cambridge–Londyn 1983

Klee Ernst, *Auschwitz. Medycyna III Rzeszy i jej ofiary*, przeł. Elżbieta Kalinowska-Styczeń, Kraków 2001

Końkowski Leszek, *Główne nurty marksizmu*, t. 3: *Rozkład*, Poznań 2001

Komarow Włodzimierz, *Lamarck*, Warszawa 1959

Kotovtchikhine Stéphane, *Paul Bert et l'instruction publique*, Dijon 2000

Kronika medycyny, (praca zbiorowa), Warszawa 1994

Kucharczyk Grzegorz, *Kielniq i cyrklem. Laicyzacja Francji w latach 1870–1914*, Warszawa 2006

Kuhn Thomas S., *Struktura rewolucji naukowych*, przeł. Helena Ostromęcka, Warszawa 2001

Lamarck Jean-Baptiste, *Filozofia zoologii*, przeł. Krystyna Zaćwilichowska, Warszawa 1960

Lamarck Jean-Baptiste, *Histoire naturelle des animaux sans vertèbres*, t. 1, Paryż 1815

Lamarck Jean-Baptiste, *Philosophie zoologique*, Paryż 1994

Lamarck Jean-Baptiste, *Système analytique des connaissances positives de l'homme*, Paryż 1820

Landrieu Marcel, *Lamarck, le fondateur du transformisme, sa vie, son oeuvre*, Paryż 1909

Lanessan Jean-Louis de, *La morale naturelle*, Paryż 1908

Lanessan Jean-Louis de, *L'idéal moral du matérialisme et de la guerre*, Paryż 1915

Las Casas Bartolomé de, *Krótką relacją o wyniszczeniu Indian*, przeł. Krystyna Niklewiczówna, Warszawa 1988

Le Bon Gustave, *Les Lois psychologiques de l'évolution des peuples*, Paryż 1894

Le Bon Gustave, *Psychologia tłumy*, przeł. Bolesław Kaprocki, Warszawa 1995

Le Dantec Félix, *L'Égoïsme seule base de toute société*, Paryż 1911

Leibniz Gottfried Wilhelm, *Nowe rozważania dotyczące rozumu ludzkiego*, przeł. Izydora Dąmbska, Kęty 2001

Lem Stanisław, *Szpital Przemienienia*, Warszawa 1995

Lémonon Michel, *Le Rayonnement du gobinisme en Allemagne*, Strasburg 1971

Lenin Włodzimierz, *Imperializm jako najwyższe stadium kapitalizmu*, przeł. Janusz Górski, Warszawa 1980

Lévi-Strauss Claude, *Antropologia strukturalna II*, przeł. Maciej Falski, Warszawa 2001

Lévi-Strauss Claude, *Smutek tropików*, przeł. Aniela Steinsberg, Warszawa 1992

Malebranche Nicolas, *De la recherche de la vérité*, t. 1–2, Amsterdam 1688

Malthus Thomas Robert, *Prawo ludności*, przeł. K. Stein, Warszawa 2003

Mann Klaus, *Punkt zwrotny*, przeł. Marek Wydmuch, Warszawa 1993

Marks Karol, *W kwestii żydowskiej*, w: Karol Marks, Fryderyk Engels, *Dzieła*, t. 1, Warszawa 1976

Martins Charles Frédéric, *Un naturaliste philosophe Lamarck, sa vie, ses oeuvres*, Paryż 1873

Maupertuis Pierre-Louis Moreau de, *Système de la nature*, Paryż 1984 (faksymile) Maupertuis Pierre-Louis Moreau de, *Vénus physique*, Paryż 1745

McLaren Angus, *Our Own Master Race: Eugenics in Canada 1885–1945*, Toronto–Ontario 1990
<https://doi.org/10.3138/9781442623316>

Michelet Jules, *Bible de l'humanité*, Paryż 1864

Misère de la sociobiologie, red. Patrick Tort, Paryż 1985

Molina Gérard, *Le savant et ses interprètes*, w: *Darwinisme et société*, red. Patrick Tort, Paryż 1992

Montesquieu, Charles Louis de Secondat, *O duchu praw*, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, Kęty 1997

Moravia Sergio, *Il Pensiero degli Idéologues Scienza e filosofia in Francia (1780–1815)*, Firenze 1974

Moravia Sergio, *Il tramato dell'Illuminismo, filosofia e politica nella società francese (1770–1810)*, Bari–Laterza 1968

Moravia Sergio, *La scienza dell'uomo nel Settecento*, Bari–Laterza 1970

Mosse George, *Kryzys ideologii niemieckiej*, przeł. Tadeusz Evert, Warszawa 1972

Nakamura Hajime, *Systemy myślenia ludów Wschodu: Indie – Chiny – Tybet – Japonia*, przeł. Maciej Kanert, Kraków 2005

Nkrumah Kwame, *Neo-Colonialism, The Last Stage of Imperialism*, Londyn 1965

Novicow Jacques, *La Critique du darwinisme social*, Paryż 1910
<https://doi.org/10.5962/bhl.title.42293>

Olson Steve, *Mapowanie historii ludzkości*, przeł. Małgorzata Koraszewska, Poznań 2002

Panikkar Raimundo, *Religie świata w dialogu*, przeł. Józef Marzęcki, Warszawa 1986

Paley William, *Natural Theology*, Londyn 1802

Poliakov Léon, *Histoire de l'antisémitisme*, t. 1: *Du Christ aux Juifs de cour*, Paryż 1955

Poliakov Léon, *Histoire de l'antisémitisme*, t. 1: *L'âge de la foi* (wersja skrócona), Paryż 1991

Poliakov Léon, *Histoire de l'antisémitisme*, t. 2: *De Mahomet aux Marranes*, Paryż 1961

Poliakov Léon, *Histoire de l'antisémitisme*, t. 2: *L'âge de la science* (wersja skrócona), Paryż 1991

Poliakov Léon, *Histoire de l'antisémitisme*, t. 3: *De Voltaire à Wagner*, Paryż 1968

Poliakov Léon, *Histoire de l'antisémitisme*, t. 4: *L'Europe suicidaire*, Paryż 1968

Poliakov Léon, *Le mythe aryen. Essai sur les sources du racisme et des nationalismes*, Paryż 1994

Pichot André, *Histoire de la notion de gène*, Paryż 1999

Pichot André, *Histoire de la notion de vie*, Paryż 1993 [https://doi.org/10.1016/S0294-3506\(99\)90136-9](https://doi.org/10.1016/S0294-3506(99)90136-9)

Pichot André, *La société pure de Darwin à Hitler*, Paryż 2000

Pinard Adolphe, *Note pour servir à l'histoire de la puériculture*, Paryż 1895

Platon, *Państwo*, przeł. Władysław Witwicki, Kęty 2003

Popper Karl R., *Nieustanne poszukiwania. Autobiografia intelektualna*, przeł. Adam Chmielewski, Kraków 1997

Popper Karl R., *Spółeczeństwo otwarte i jego wrogowie*, przeł. Halina Krahelska, Witold Jedlicki, Warszawa 1993

Pius XI, Encyklika *Casti Connubi*, Rzym 1930

Raynal Guillaume-Thomas, *Histoire philosophique et politique des établissements et du commerce des Européens dans les Deux Indes*, Genewa 1781

Rey Maximilien, *Dégénération de l'espèce humaine et sa régénération*, Paryż 1863

Roger Jacques, *Buffon, Jefferson et l'homme américain*, w: *Histoire de l'anthropologie: hommes, idées, moments*, red. Claude Blanckaert, Albert Ducros, Jean-Jacques Hublin, Paryż 1989

Roger Jacques, *Buffon, un philosophe au Jardin du Roi*, Paryż 1989

Roger Jacques, *Lamarck et Jean-Jacques Rousseau*, w: Jacques Roger, *Pour une histoire des sciences à part entière*, Paryż 1995

Roger Jacques, *Les positions philosophiques des néo-lamarckiens français*, w: Jacques Roger, *Pour une histoire des sciences à part entière*, Paryż 1995 <https://doi.org/10.3406/raipr.1967.1164>

Roger Jacques, *Les sciences de la vie dans la pensée française du XVIIIe siècle*, Paryż 1971

Roger Jacques, *Pour une histoire des sciences à part entière*, Paryż 1995

Roger Philippe, *L'Ennemi Américain. Généalogie de l'antiaméricanisme français*, Paryż 2002

Rose Rosa Sala, *Krytyczny słownik mitów i symboli nazizmu*, przeł. Zuzanna Jakubowska, Agnieszka Rurarz, Warszawa 2006

Rosenberg Alfred, *Der Mythos des 20. Jahrhunderts*, Monachium 1934

Rousseau Jean-Jacques, *Rozprawa o pochodzeniu i podstawach nierówności między ludźmi*, w: *Trzy rozprawy z filozofii społecznej*, przeł. Henryk Elzenberg, Warszawa 1956

Rousseau et les sciences, red. Bernadette Bensaude-Vincent, Bruno Bernardi, Paryż–Budapeszt–Turyn 2003

Quételet Lambert Adolphe Jacques, *Sur l'homme et le développement de ses facultés ou Essai de physique sociale*, Paryż 1835

Quinet Edgar, *La Création*, t. 2, Paryż 1870

Sahlings Marschall, *The Use and Abuse of Biology: An anthropological critique of sociobiology*, University of Michigan Press 1976 <https://doi.org/10.3998/mpub.20259>

Sarton George, *History of Science*, Harvard University Press, Cambridge 1952

Sartori Giovanni, *Teoria demokracji*, przeł. Piotr Amsterdamski, Daniel Grinberg, Warszawa 1998

Sieyès Emmanuel-Joseph, *Qu'est-ce que le Tiers État?*, Paryż 1997

Skarga Barbara, *Renan*, Warszawa 2002

Smith Adam, *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów*, t. 2, przeł. Antoni Prejbisz, Bronisława Jasińska Warszawa 1954

Soupault Robert, *Alexis Carrel*, Paryż 1952

Spencer Herbert, *Principles of Biology*, Londyn 1867

Starobinski Jean, *Jean-Jacques Rousseau. Przejrzyście i przeszkoda oraz siedem esejów o Rousseau*, przeł. Janusz Wojcieszak, Warszawa 2000

Todorov Tzvetan, *Podbój Ameryki. Problem innego*, przeł. Janusz Wojcieszak, Warszawa 1996

Tomasz z Akwinu, św., *Summa Teologiczna*, t. 7: *Człowiek*, przeł. Stanisław Betch OP, Londyn 1980

Toulouse Edouard, *La Question sexuelle et la femme*, Paryż 1918

Vacher de Lapouge Georges, *L'Aryen et son rôle social*, Paryż 1899

Vacher de Lapouge Georges, *Les Sélections sociales*, Paryż 1896

Wallerstein Immanuel, *Africa: The Politics of Independence*, Nowy Jork 1961

White Michael, Gribbin John, *Darwin. Żywot uczonego*, przeł. Hanna Pawlikowska-Gannon, Warszawa 1998

Wilson Edward O., *Sociobiology: the new synthesis*, Cambridge 1975

Czasopisma:

Allen E., Beckwith B., Beckwith J., Chorever S., Culver D., Duncan M., Gould S.J., Hubbard R., Inouye H., Leeds A., Lewontin R., Madansky C., Miller L., Peyritz R.,

Rosenthal M., Schreier H., *Against „Sociobiology”*, „New York Review of Books”, nr 22, 1975

Bourdier Franck, Orliac Michel, *Esquisse d'une chronologie de la vie de Lamarck*, Paryż 1971, www.lamarck.cnrs.fr/ouvrages/doc/lamarck-chronologie-bourdier.pdf [dostęp: 8 marca 2009]

Broca Paul, *Les sélections*, „La Revue d'anthropologie”, t. 1, 1872

Corsi Pietro, *Lamarck en Italie*, „Revue d'histoire des sciences”, nr 37, 1984

<https://doi.org/10.3406/rhs.1984.1974>

Corsi Pietro, *The Importance of French Transformist Ideas for the Second Volume of Lyell's Principles of Geology*, „The British Journal of the History of Science”, nr 11, 1978

<https://doi.org/10.1017/S0007087400043788>

Fukuyama Francis, *Po namyśle. Ostatni człowiek z fiołki*, „Res Publica”, nr 5(140), 2000

Galton Francis, *Experiments in Pangenesis by Breeding from Rabbits of a pure Variety, into whose circulation Blood taken from other Varieties had previously been largely transfused*, „Proceedings of the Royal Society of London”, nr 19, 1871 <https://doi.org/10.1098/rspl.1870.0061>

Miles Sara Joan, *Clémence Royer et 'De l'origine des espèces': traduction ou traîtresse?*, „Revue de synthèse”, nr 1, styczeń–marzec 1989 <https://doi.org/10.1007/BF03189212>

Pinard Adolphe, *Note pour servir à l'histoire de la puériculture*, „Revue d'hygiène”, 20 grudnia 1895

Roger Jacques, *Les conditions intellectuelles de l'apparition du transformisme*, „Raison présente”, nr 2, 1967; przedruk w: Jacques Roger, *Pour une histoire des sciences à part entière*, Paryż 1995

Wasilewski Michał, *Kartezjusz i Malebranche*, „Przegląd Filozoficzny” 1937